Częściowe skapitalizowanie renty może być przyznane na wniosek postawiony przez urząd wojewódzki przy rozpatrywaniu podania o zupełne skapitalizowanie lub na skutek osobnego podania.

§ 5. Renta nie może być ani całkowicie, ani częściowo skapitalizowana, gdy istnieją warunki, wpływające na zupełne lub częściowe zawieszenie renty (art. 26 ustawy z dnia 18 marca 1921 r.), albo też na zmniejszenie renty (art. 33, 47, 48 cytowanej ustawy).

§ 6. Podanie o skapitalizowanie renty wnosi się do urzędu wojewódzkiego przez władzę administracyjną I instancji, w Warszawie—do Komisarjatu Rządu.

§ 7. Podanie powinno zawierać: a) określenie celu i środków do niego wiodących (warsztat, sklep, studja), oraz uzasadnienie potrzeby skapitalizowania renty, b) uwierzytelnione dane o stosunkach rodzinnych i majątkowych inwalidy wojennego oraz o stosunkach majątkowych i charakterze instytucji względnie przedsiębiorstwa, z którego pomocą cel ma być osiągnięty, c) plan i kosztorys względnie opis: gospodarstwa, warsztatu, sklepu, studjów, d) odpisy dokumentów inwalidzkich, będących w posiadaniu osoby wnoszącej podanie, e) deklaracje inwalidy wojennego o poddaniu się kontroli Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej względnie podległych mu urzędów nad obrotem własnością, która będzie nabyta dzięki skapitalizowaniu renty oraz o ograniczeniu prawa rozporządzania nabytym warsztatem pracy przez czas ustalony przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej, nie krótszy jednak — w razie zupełnego skapitalizowania — niż 8 lat, licząc od dnia skapitalizowania renty.

O ile załączniki, wymienione pod b) niniejszego paragrafu okazały się nie wystarczające, władza administracyjna I instancji powinna zażądać od właściwej powiatowej komendy uzupełnień, względnie od właściwej izby skarbowej — wyciągu z orzeczeniem w sprawie wymiaru i wypłaty renty inwalidów wojennych.

§ 8. Urząd wojewódzki: 1) stwierdza, czy petent posiada warunki wymienione w §§ 3 względnie 4 niniejszego rozporządzenia i czy nie zachodzą warunki wpływające na zmniejszenie renty w myśl artykułów 33, 47 i 48 ustawy z dnia 18 marca 1921 r., 2) powoduje zbadanie długowieczności i stanu zdrowia petenta przez komisję lekarską dla spraw kapitalizacji rent inwalidów wojennych, 3) przeprowadza na zasadzie instrukcji, wydanej przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej, dochodzenie w przedmiocie pożyteczności zamierzonego użycia kwoty, która ma być otrzymana dzięki skapitalizowaniu renty, poczem przesyła Ministerstwu Pracy i Opieki Społecznej do rozstrzygnięcia podanie wraz z opinją i wnioskiem.

§ 9. Komisja lekarska dla spraw kapitalizacji rent inwalidów wojennych powinna składać się z lekarza, wyznaczonego przez urząd wojewódzki, lekarza wyznaczonego przez dowództwo okręgu korpusu oraz delegata właściwej władzy skarbowej.

Komisja ta określa przypuszczalną długowieczność inwalidy wojennego i stwierdza, czy skapitalizowaniu renty nie stoi na przeszkodzie stan zdrowia inwalidy.

§ 10. Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu decyduje, czy renta inwalidy wojennego może ulec skapitalizowaniu, określa termin i sposób wypłaty skapitalizowanej kwoty oraz jej ewentualnego zabezpieczenia, zarazem zastrzega sobie kontrolę nad nabytą własnością.

§ 11. Ministerstwo Skarbu bada, czy nie zachodzi zawieszenie względnie wygaśnięcie renty zgodnie z art. 25 i 26 powołanej ustawy z dnia 18 marca 1921 r. i art. 5 powołanej ustawy z dnia 4 sierpnia 1922 r., dokonuje w wypadku zupełnego skapitalizowania obliczeń według tabeli lat i mnożników, ustalonej w § 2 niniejszego rozporządzenia, uskutecznia wstrzymanie wypłaty renty w myśl art. 32 powołanej ustawy z dnia 18 marca 1921 r. z ostatnim dniem miesiąca poprzedzającego termin wypłaty skapitalizowanej renty, równocześnie powiadamiając o tem Ministerstwo Spraw Wojskowych i Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej.

§ 12. Urząd Wojewódzki, po wypłaceniu skapitalizowanej renty, wykonuje nadzór nad użytkowaniem kwoty otrzymanej przy skapitalizowaniu renty w myśl instrukcji Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

§ 13. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Kierownik Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej:
L. Darowski

Minister Skarbu: *H. Linde*

Minister Spraw Wojskowych: *Szeptycki*

662.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej, Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Skarbu

z dnia 11 sierpnia 1923 r.

w sprawie umieszczania w zakładach wychowawczych sierot po inwalidach wojennych i po poległych i zmarłych, których śmierć znajduje się w związku przyczynowym ze służbą wojskową.

Na podstawie art. 58 ustawy z dn. 18 marca 1921 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin oraz o zaopatrzeniu rodzin po poległych i zmarłych, których śmierć znajduje się w związku przyczynowym ze służbą wojskową (Dz. U. R. P. № 32, poz. 195) w wykonaniu art. 19 tejże ustawy zarządza się co następuje:

§ 1. Osoby, które mają prawo do renty zupełnych sierot mogą być utrzymywane i kształcone na koszt Skarbu Państwa, jeżeli są pozbawione opieki i dostatecznych środków utrzymania.

Za osoby te uważa się w szczególności:

1) zupełne sieroty, pozostałe po inwalidach wojennych, po poległych i tych zmarłych, których śmierć znajduje się w związku ze służbą wojskową;
2) półsieroty, których pozostały przy życiu rodzic jest inwalidą wojennym i przebywa w zakładzie leczniczym, szkolnym lub opiekuńczym w myśl art. 33, 47 i 48 ustawy z dnia 18 marca 1921 r.;
3) dzieci, których rodzice żyją wprawdzie, lecz są inwalidami wojennymi i przebywają równocześnie w zakładach wymienionych powyżej pod 2).

§ 2. Dzieci, wymienione w § 1 niniejszego rozporządzenia, uważa się za pozbawione dostatecznych środków utrzymania stale lub czasowo, o ile zachodzi jedna z następujących okoliczności:

1) nie mają majątku osobistego,
2) osoby, zobowiązane do ich utrzymania, w zastępstwie zmarłych lub nieobecnych rodziców, są ubogie,
3) posiadają wprawdzie majątek osobisty, lecz ten na razie nie daje żadnych dochodów, lub nie może być w danym okresie czasu bez straty przedmiotem sprzedaży lub wymiany,
4) osoby, obowiązane do ich utrzymywania w zastępstwie zmarłych lub nieobecnych rodziców—odmawiają wykonania tego obowiązku, a wywarcie przymusu prawnego pociąga zgubne skutki dla życia lub zdrowia wychowanka.

Stan majątkowy dzieci, uznanych za pozbawionych środków utrzymania czasowo, powinien być rozpatrywany z końcem każdego roku szkolnego.

§ 3. O umieszczeniu dzieci w myśl § 1 niniejszego rozporządzenia w zakładach opiekuńczych orzeka komisja kwalifikacyjna dla spraw sierot wojennych przy władzy administracyjnej I instancji (§§ 12, 13 nin. rozp.) na wniosek jednej z następujących osób fizycznych lub prawnych:

1) opieki tymczasowej, wyznaczonej przez urząd gminny,
2) sądu lub władzy administracyjnej,
3) pozostałego przy życiu rodzica, zmuszonego osamotnić dzieci wskutek umieszczenia w zakładzie szkolnym, leczniczym lub opiekuńczym w myśl art. 33, 47 i 48 ustawy z dnia 18 marca 1921 r.,
4) osób zobowiązanych do utrzymywania dzieci w zastępstwie zmarłych lub nieobecnych rodziców, o ile te są ubogie, chore lub niedołężne,
5) osób uprawnionych do opiekowania się dziećmi w zastępstwie zmarłych lub nieobecnych rodziców, o ile zobowiążą się nie brać dziecka z zakładu bez zgody zarządu tegoż,
6) każdego, kto zgłosi, że dziecko uprawnione do opieki w myśl niniejszego rozporządzenia jest pozbawione opieki, o ile zarządzone przez władzę administracyjną dochodzenia stwierdzą stan powyższy.

§ 4. Dzieci wymienione w § 1 niniejszego rozporządzenia umieszcza się w zakładach opiekuńczych— publicznych lub prywatnych, na zasadzie umowy zawartej z temi zakładami przez władze administracyjne I instancji, względnie, za ich zgodą przez organa wykonawcze związków komunalnych powiatowych lub miast wydzielonych z powiatów.

Władze administracyjne I instancji mają obowiązek wykonywania bezpośrednio lub za pośrednictwem upoważnionych lub powołanych instytucji społecznych kontroli nad wykonywaniem zobowiązań zakładu w stosunku do umieszczonych dzieci i zabezpieczenia ich praw cywilnych, oraz mają prawo rozwiązania umowy i odebrania dzieci z zakładu, wreszcie prawo żądania kwartalnych sprawozdań o fizycznym i moralnym stanie umieszczonych wychowanków jako też, jeżeli ci są w wieku szkolnym, o postępie ich w naukach, nadto czuwają, by osoby, umieszczone w zakładach w myśl niniejszego rozporządzenia, z chwilą opuszczenia zakładu przy ukończeniu nauki, miały zapewnioną pracę zarobkową lub ewentualnie stypendjum na dalsze studja.

§ 5. Dzieci, umieszczone w odpowiednich zakładach w myśl niniejszego rozporządzenia — otrzymują bezpłatnie: całkowite utrzymanie, wychowanie, odzież, opiekę lekarską i środki naukowe — za równoczesnem zawieszeniem renty.

§ 6. Kształcenie bezpłatne dzieci, wymienionych w poprzednich paragrafach, obejmuje naukę w szkołach: a) powszechnych, b) zawodowych, c) średnich, ogólnokształcących lub seminarjach nauczycielskich.

Do szkół wymienionych pod a) uczęszczają obowiązkowo wszystkie dzieci, mające wiek stosowny w myśl dekretu o obowiązku szkolnym z dnia 7 lutego 1919 r. (Dz. P. P. P. № 14, poz. 147). Korzystanie bezpłatne ze szkół wymienionych pod b) i c) może być stosowane tylko wyjątkowo, mianowicie w wypadkach, gdy dzieci szczególnie na to zasługują ze względu na swe uzdolnienie.

§ 7. Dzieci, umieszczone w zakładach w myśl niniejszego rozporządzenia, mogą być z nich odebrane przez osoby, na których wniosek zostały umieszczone, o ile osoby te dają rękojmię, że dzieci będą miały zapewnione utrzymanie i wykształcenie, przyczem odebranie to może nastąpić tylko za zezwoleniem władzy administracyjnej I instancji na podstawie orzeczenia komisji kwalifikacyjnych dla spraw sierot wojennych, wydanego po porozumieniu się z zarządem odnośnego zakładu.

Władze administracyjne I instancji powinny podawać datę odebrania dzieci z zakładu do wiadomości urzędów wojewódzkich w celu wstrzymania asygnat na utrzymanie i kształcenie tych dzieci.

Zwolnienie z zakładów dzieci wzmiankowanych w § 1 p. 2 i 3 niniejszego rozporządzenia względnie zawieszenie wypłat uskutecznionych przez urzędy wojewódzkie na ich utrzymanie i kształcenie w myśl § 9 niniejszego rozporządzenia następuje wskutek wygaśnięcia warunków uprawniających dzieci do korzystania ze świadczeń w myśl niniejszego rozporządzenia a mianowicie, jeżeli dzieci te utraciły prawo

do renty zupełnych sierot. Ze względu na to izby skarbowe są zobowiązane zawiadamiać władze administracyjne I instancji o każdym wypadku, w którym zostanie wstrzymane 30%-owe zaopatrzenie dziecka, korzystającego z uprawnienia w myśl niniejszego rozporządzenia.

§ 8. Dzieci, wymienione w § 1 niniejszego rozporządzenia umieszczone w odpowiednich zakładach wychowawczych i szkolnych, pozostają w ewidencji władz administracyjnych I instancji, urzędów wojewódzkich oraz izb skarbowych.

Sprawozdania z czynności, przewidzianych niniejszem rozporządzeniem powinny być przedkładane Ministerstwu Pracy i Opieki Społecznej przez urzędy wojewódzkie w sposób i w terminach, które zostaną ustalone w odnośnych instrukcjach Ministerstwa.

§ 9. Koszty utrzymania i kształcenia osób, wymienionych w § 1 niniejszego rozporządzenia pokrywa się sumami, asygnowanemi przez urzędy wojewódzkie z budżetu Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej władzom administracyjnym I instancji, na zasadzie instrukcji wydanej przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej i Ministerstwo Skarbu.

§ 10. Podanie, względnie prośbę protokularną o przyznanie świadczeń w myśl § 1 niniejszego rozporządzenia wnosi się do władzy administracyjnej I instancji, a w Warszawie do Komisarjatu Rządu.

§ 11. Podanie względnie prośba protokularna o przyznanie świadczeń w myśl niniejszego rozporządzenia powinna zawierać szczegółowe uzasadnienie konieczności umieszczenia osób, uprawnionych w myśl art. 19 ustawy z dnia 18 marca 1921 r. w odpowiednich zakładach.

Do podania należy dołączyć:

1) dowód tożsamości dziecka;
2) metrykę chrztu (urodzenia), lub w braku tejże odpowiedni dokument zastępczy;
3) świadectwo o stanie majątkowym dziecka;
4) zawiadomienie (odpis) izby skarbowej o przyznaniu 30%-owego zaopatrzenia w myśl art. 17 ustawy z dnia 18 marca 1921 r. lub w myśl tegoż artykułu przy stosowaniu artykułów 11, 13 i 14 ustawy z dnia 4 sierpnia 1922 r.

O ile dzieciom, co do których został postawiony wniosek o umieszczenie w zakładzie opiekuńczym w myśl niniejszego rozporządzenia nie przyznano jeszcze 30% zaopatrzenia, władze administracyjne winny czuwać, by postępowanie w myśl rozporządzenia wykonawczego z dnia 10 stycznia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 20, poz. 132) było przeprowadzone możliwie prędko.

§ 12. Władze administracyjne I instancji rozpatrują podanie o przyznanie świadczeń w myśl niniejszego rozporządzenia w razie potrzeby uzupełniają załączniki niezbędnemi dokumentami i przedstawiają całą sprawę do decyzji komisji kwalifikacyjnej dla spraw sierot wojennych, poczem wykonywują decyzję tejże komisji.

Zarazem władze te zawiadamiają izby skarbowe o dniu przyjęcia dzieci do zakładów w celu spowodowania zawieszenia renty.

W razie odmownego załatwienia w I instancji wniosku o umieszczenie w zakładzie przysługuje wnioskodawcom odwołanie się do władzy administracyjnej II instancji w przeciągu dni 14 od otrzymania odnośnego postanowienia instancji I-szej.

§ 13. Komisje kwalifikacyjne dla spraw sierot wojennych — określają na zasadzie dokumentów, dostarczonych przez władze administracyjne I instancji — rodzaj i zakres świadczenia w ramach niniejszego rozporządzenia, a w szczególności wyznaczają odpowiednie zakłady wychowawcze i szkolne oraz orzekają o wnioskach w sprawie oddania dzieci z zakładów osobom, na których wniosek dzieci te zostały umieszczone.

§ 14. Komisję kwalifikacyjną dla spraw sierot wojennych powołuje naczelnik urzędu administracyjnego I instancji.

W skład komisji wchodzi:

1) naczelnik urzędu administracyjnego I instancji, lub wyznaczony przez niego zastępca, jako przewodniczący,
2) lekarz powiatowy,
3) inspektor szkolny,
4) osoba znana z działalności na polu opieki społecznej, zaproszona przez przewodniczącego,
5) przedstawiciel powiatowego związku komunalnego lub miasta wydzielonego z powiatu,
6) przedstawiciel miejscowego koła inwalidów wojennych.

Protokulanta komisji wyznacza przewodniczący z pośród personelu kancelaryjnego. Decyzje komisji zapadają większością głosów, jednak władza administracyjna I instancji ma prawo zawiesić wykonanie orzeczenia komisji do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez II instancję.

§ 15. Instrukcje szczegółowe w sprawach wynikłych z niniejszego rozporządzenia wyda Minister Pracy i Opieki Społecznej lub Minister Skarbu według kompetencji.

§ 16. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Kierownik Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej:
L. Darowski

Minister Skarbu: *H. Linde*

Minister Spraw Wojskowych: *Szeptycki*

663.

Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych

z dnia 18 sierpnia 1923 r.

o zmianach taryfy osobowej i bagażowej, obowiązujących na polskich kolejach państwowych.

Na mocy dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. o tymczasowem przekazaniu Ministrowi Komunikacji prawa wydawania przepisów o przewozie pasażerów, bagażu i towarów oraz ustalania taryf przewozowych na kolejach polskich (Dz. P. P. P. № 14, poz. 152) i w po-